

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

КАФЕДРА ГРАФІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з навчально-педагогічної роботи

Соболев О.В

2017 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«РОБОТА В МАТЕРІАЛЬ»

СВО: Бакалавр

Галузь знань 02 «КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО»

Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»

Факультет: «Образотворче мистецтво»

Спеціалізація: «Графіка»

Харків -- 2017

Робоча програма з дисципліни «Робота в матеріалі» для студентів 1-4 курсів спеціалізації «Графіка».

«6» серпень 2017.

Розробники: доц. Іващенко О.В.

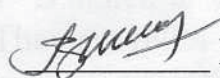
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри графіки

Протокол № 5 від «6 серпень» 2017 року

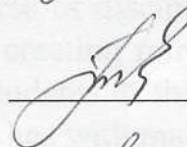
В.о.завідувача кафедри Іващенко О.В.

Узгоджено:

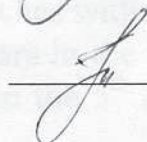
Декан факультету «ОМ»

 Шевченко В.Я.

Зав.навчально-методичного відділу

 Жернокльова Г.О.

Керівник ЦЗ(Д)ФН

 М. І. Токар

Схвалено методичною радою ХДАДМ

Протокол № 2 від «15» 12 2017 року

АНОТАЦІЯ

до навчальної дисципліни «Робота в матеріалі»

Дисципліна «Робота в матеріалі» спрямована на вивчення студентами трьох основних видів художніх тиражних друкованих технік - високого, глибокого і плоского друку. Практичний курс дисципліни має на меті опанування студентами практичних навичок і прийомів створення друкарських форм та друкування естампів. Теоретичний курс дисципліни знайомить студентів з історією виникнення і розвитку технік, методами і прийомами роботи з матеріалами та інструментами.

Навчальним планом підготовки бакалаврів денної та заочної форми навчання, викладання «Роботи в матеріалі» передбачено у 1, 2, 3, 4, семестрах в обсязі 16 кредитів ECTS (480 годин), у 5, 6 семестрах в обсязі 7 кредитів ECTS (210 годин).

ANNOTATION

to academic discipline «Work in the material» academic degree: Bachelor

The discipline "Work in the material" is aimed at studying three main types of artistic printing techniques by students. They are relief printing, intaglio printing and lithography printing. The practical course of discipline is aimed at mastering students' practical skills and techniques for creating printed forms and prints. The theoretical course of discipline introduces students to the history and development of techniques, working methods and approaches with materials and tools.

The discipline is studied within 2 years in the 1st, 2nd, 3rd, 4th semesters that include 16 ECTS credits (480 hours) and in the 5th and 6th semesters including 7 ECTS credits (210 hours).

АННОТАЦИЯ

к учебной дисциплине «работа в материале»

Дисциплина «Робота в матеріалі» направлена на изучение студентами трех основных видов художественных тиражных печатных техник - высокой, глубокой и плоской печати. Практический курс дисциплины имеет целью овладения студентами практических навыков и приемов создания печатных форм и печатания эстампов. Теоретический курс дисциплины знакомит студентов с историей возникновения и развития техник, методами и приемами работы с материалами и инструментами.

Учебным планом подготовки бакалавров дневной формы учебы, преподавание «Работы в материале» предусмотрено в 1, 2, 3, 4 семестрах в объеме 16 кредита ECTS (480 часов) в 5, 6 семестрах в объеме 7 кредитов ECTS (210 часов).

І. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «РОБОТА В МАТЕРІАЛІ»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів ECTS –1-3 курси: 24 4 курс – 9	Галузь знань <i>02 «Культура і мистецтво»</i>	Нормативна 1-3 курси Вибіркова 4 курс		
Модулів – 1-3 курси: 12 4 курс – 4	Спеціальність <i>023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»</i>	Рік підготовки:		
Загальна кількість годин – 1-3 курси: 720 4 курс – 270		1–4-й	1-4-й	
		Семестри		
		<i>1– VIII</i>	<i>1– VIII</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: 1-3 курси: – 4 4 курс: – 5 1-3 курси: аудиторних – 360 ; самостійної роботи студента – 360 4 курс: аудиторних – 125 ; самостійної роботи студента – 145	Спеціалізація <i>«Графіка»</i>	Лекції		
		1-3 курси: – 30 4 курс: – 8	1-3 курси: – 15 4 курс: – 11	
			Практичні	
			1-3 курси: 330 год. 4 курс: 117	1-3 курси: 75 год. 4 курс: 20
			Аудиторні	
			1-3 курси: 360 год. 4 курс: 125	1-3 курси: 90 год. 4 курс: 31
		Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>бакалавр</i> Спеціалізація <i>«Графіка»</i>	Самостійна робота	
			1-3 курси: 360 год. 4 курс: 145	1-3 курси: 630 год. 4 курс: 239
			Вид контролю: <i>екзаменаційні перегляди</i>	

Примітка:

співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 1-3 курс: 50% / 50%; 4 курс: 46,3% / 53,7%;

для заочної форми навчання – 1-3 курс: 12,5% / 87,5%; 4 курс: 11,5% / 88,5%;

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

дисципліни «Робота в матеріалі»

для студентів професійного спрямування «Графіка»

денної та заочної форми навчання

Мета дисципліни «Робота в матеріалі» – вивчення різноманітних засобів створення графічного зображення тиражними техніками художнього друку, а саме: дереворитом, ліноритом, офортом та літографією. Застосування навичок та знань отриманих з курсу «Робота в матеріалі» для вільного втілення свого творчого задуму.

Задачою дисципліни є практичне опанування студентами друкарських художніх технік. Вивчення їх видів та манер, прийомів виготовлення друкарських форм та авторського друку естампів.

При виконанні практичних завдань студенти використовують комплекс знань з фундаментальних дисциплін «Рисунок», «Академічний живопис», «Загальний курс композиції».

У процесі вивчення курсу студенти опановують образотворчі засоби побудови художнього образу та вдосконалюють фахову майстерність шляхом виконання практичних завдань.

Згідно з навчальним планом професійного спрямування «Графіка» дисципліну «Робота в матеріалі» студенти вивчають на 1, 2, 3 курсах у обсязі 720 годин, та на 4 курсі у обсязі 270 годин.

Компетенції бакалавра, що забезпечує дисципліна

Професійні компетенції	
Спеціалізовано-професійні:	КСП–1
- здатність використовувати знання та практичні навички при виконанні художнього твору в техніках друку;	КСП–1
- здатність використовувати техніки друку для реалізації дипломної роботи;	КСП–3

- здатність володіти навичками оформлення естампу для експозиції	КСП-7
--	-------

Інструментальні компетенції:	КІ
- навички роботи зі спеціальним обладнанням за фахом (мольберти, етюдники, друкарські станки тощо);	КІ-4
- дослідницькі навички	КІ-5

Вимоги до знань, умінь та навичок

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- історію виникнення та розвитку графічних друкованих технік;
- назви інструментів та матеріалів, що використовуються у друкованих техніках;
- характерні особливості друку у тій чи іншій техніці;
- методи створення зображення характерні для різних друкованих технік

уміти:

- створювати та друкувати естампи у основних (класичних) та змішаних (авторських) друкованих техніках;
- працювати з інструментами, матеріалами та обладнанням, що призначені для створення естампу;
- використовувати друковані техніки для втілення авторських творчих задумів

мати навички:

- малювання з натури для збору підготовчого матеріалу для створення ескізів;
- творчого підходу в розробці ескізів та оригіналів;
- оформлення робіт та організації експозиції.

III. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «РОБОТА В МАТЕРІАЛІ»

1 СЕМЕСТР / ГЛИБОКИЙ ДРУК. ОФОРТ

1, 2 МОДУЛІ містять 3 теми:

Тема 1. Виконання офорту «Вільна тема» в манері суха голка.

Тема 2. Виконання копії з офорту відомого Майстра (травлений штрих).

Тема 3. Виконання офорту «Натюрморт» (акватинта)

2 СЕМЕСТР / ГЛИБОКИЙ ДРУК. ОФОРТ

3, 4 МОДУЛІ містять 3 теми:

Тема 1. Виконання офорту «Автопортрет» (змішана манера: «травлений штрих», «акватинта»)

Тема 2. Виконання офорту « Вільна тема» (м'який лак)

Тема 3. Виконання кольорового офорту «Місто» («акватинта» дві дошки)

3 СЕМЕСТР / ВИСОКИЙ ДРУК. ЛІНОРИТ ТА ДЕРЕВОРИТ

5, 6 МОДУЛІ містять 4 теми:

Тема 1. Виконання вправ з техніки гравірування чорно - білого лінориту.

Тема 2. Виконання копії з роботи відомого майстра в техніці чорно - білого лінориту.

Тема 3. Розробка ескізу композиції натюрморту для чорно-білого лінориту.

Тема 4. Виконання чорно-білого лінориту на тему: «Натюрморт».

4 СЕМЕСТР / ВИСОКИЙ ДРУК. ЛІНОРИТ ТА ДЕРЕВОРИТ

7, 8 МОДУЛІ містять 5 тем:

Тема 1. Виконання вправ у техніці кольорового лінориту.

Тема 2. Виконання копії з роботи відомого майстра у техніці кольорового лінориту (пейзаж).

Тема 3 Виконання кольорового лінориту «Пейзаж».

Тема 4. Виконання копії ескібрису (дереворит) відомого майстра

Тема 5. Виконання авторського ескібрису (дереворит)

5 СЕМЕСТР / ПЛОСКИЙ ДРУК. ЛІТОГРАФІЯ

9, 10 МОДУЛІ містять 1 тему: однокольорова літографія «Натюрморт» та однойменне практичне завдання. В ході роботи виділяються такі завдання:

1. виконання малюнків з натури для однокольорової літографії «Натюрморт»;
2. розробка ескізу композиції натюрморту;

3. підготовка літографського каменю;
4. виконання літографської друкарської форми;
5. друкування естампу та його оформлення до перегляду.

6 СЕМЕСТР / ПЛОСКИЙ ДРУК. ЛІТОГРАФІЯ

11, 12 МОДУЛІ містять 1 тему: кольорова літографія «Інспірація» та однойменне практичне завдання. В ході роботи виділяються такі завдання:

1. виконання підготовчих малюнків для кольорової літографії «Інспірація»;
2. вибір композиційного та стилістичного рішення;
3. виконання кольорового рішення;
4. підготовка літографських каменів та виконання літографських форм;
5. друкування естампу та його оформлення до перегляду.

7 СЕМЕСТР / СКЛАДНИЙ КОЛЬОРОВИЙ ДРУК

13, 14 МОДУЛІ містять 1 тему: кольоровий естамп «Автопортрет з другом» (графічна форма композиції замкнена у прямокутнику) та однойменне практичне завдання виконане у друкованій техніці за вільним вибором. В ході роботи виділяються такі завдання:

1. виконання підготовчого малюнку з натури за темою «Автопортрет з другом»;
2. ескізний пошук графічної мови за обраною технікою;
3. розробка кольорового рішення;
4. визначення оптимального композиційного рішення;
5. підготовка друкарської форми;
6. авторський друк;
7. оформлення роботи для експозиції.

8 СЕМЕСТР / СКЛАДНИЙ КОЛЬОРОВИЙ ДРУК

1 тема: кольоровий естамп «Автопортрет з твариною» (складна графічна форма композиції) та однойменне практичне завдання виконане у друкованій техніці за вільним вибором. В ході роботи виділяються такі завдання:

1. виконання підготовчого малюнку з натури за темою «Автопортрет з твариною»;

2. ескізний пошук графічної мови за обраною технікою;
3. розробка кольорового рішення;
4. визначення оптимального композиційного рішення;
5. підготовка друкарської форми;
6. авторський друк;
7. оформлення роботи для експозиції.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1 СЕМЕСТР / ГЛИБОКИЙ ДРУК. ОФОРТ

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 1								
Тема 1. Виконання офорту «Вільна тема» в манері суха голка.	20	5	10	5	20	1	3	16
Тема 2. Виконання копії з офорту відомого Майстра (травлений штрих).	40	–	15	25	40	–	3	37
Разом за МОДУЛЕМ 1	60	5	25	30	60	1	6	53
МОДУЛЬ 2								
Тема 3. Виконання офорту «Натюрморт» (акватинта)	55	–	25	30	60	1,5	6,5	52
Оформлення експозиції робіт	5	–	5	–	–	–	–	–
Разом за МОДУЛЕМ 2	60	–	30	30	60	2,5	6,5	52
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	120	5	55	60	60	5	12,5	105

2 СЕМЕСТР / ГЛИБОКИЙ ДРУК. ОФОРТ

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 3								
Тема 1 Виконання офорту «Автопортрет» (змішана манера: «травлений штрих», «акватинта»)	40	5	15	20	40	1	3	36
Тема 2. Виконання офорту « Вільна тема» (м'який лак)	20	–	10	10	20	–	3	17
Разом за МОДУЛЕМ 3	60	5	25	30	60	1	6	53
МОДУЛЬ 4								
Тема 3. Виконання кольорового офорту «Місто» («акватинта» дві дошки)	55	–	25	30	60	1,5	6,5	52
Оформлення експозиції робіт	5	–	5	–	–	–	–	–
Разом за МОДУЛЕМ 4	60	–	30	30	60	1,5	6,5	52
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	120	5	55	60	120	2,5	12,5	105
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ за рік:	240	10	110	120	240	5	25	210

3 СЕМЕСТР / ВИСОКИЙ ДРУК. ЛІНОРИТ ТА ДЕРЕВОРИТ

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 5								
Тема 1. Виконання вправ з техніки гравірування чорно - білого лінориту.	20	2	13	15	20	1	3	16
Тема 2. Виконання копії з роботи відомого майстра в техніці чорно - білого лінориту.	40	–	15	15	40	–	3	37
Разом за МОДУЛЕМ 5	60	2	28	30	60	1	6	53
МОДУЛЬ 6								
Тема 3. Розробка ескізу композиції натюрморту для чорно-білого лінориту.	30	2	13	15	30	1,5	3,5	25
Тема 4. Виконання чорно-білого лінориту на тему: «Натюрморт».	25	–	10	15	30	–	3	27
Оформлення експозиції робіт	5	–	5	–	–	–	–	–
Разом за МОДУЛЕМ 6	60	2	28	30	60	1,5	6,5	52
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	120	4	56	60	120	2,5	12,5	105

4 СЕМЕСТР / ВИСОКИЙ ДРУК. ЛІНОРИТ ТА ДЕРЕВОРИТ

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 7								
Тема 1. Виконання вправ у техніці кольорового лінориту.	10	2	3	5	10	1	1	8
Тема 2. Виконання копії з роботи відомого майстра в техніці кольорового лінориту (пейзаж)	25	–	10	15	25	–	2,5	22,5
Тема 3. Виконання кольорового лінориту «Пейзаж».	25	–	15	10	25	–	2,5	22,5
Разом за МОДУЛЕМ 7	60	2	28	30	60	1	6	53
МОДУЛЬ 8								
Тема 4. Виконання копії екслібрису (дереворит) відомого майстра	30	2	13	15	30	1,5	3	25,5
Тема 5. Виконання авторського екслібрису (дереворит)	25	–	10	15	30	–	3,5	26,5
Оформлення експозиції робіт	5	–	5	–	–	–	–	–
Разом за МОДУЛЕМ 8	60	2	28	30	60	1,5	6,5	52
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	120	4	56	60	120	2,5	12,5	105
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ за рік:	240	8	112	120	240	5	25	210

5 СЕМЕСТР / ПЛОСКИЙ ДРУК. ЛІТОГРАФІЯ

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 9								
Тема 1. Виконання малюнків з натури для однокольорової літографії «Натюрморт».	20	2	13	15	20	1	3	16
Тема 2. Розробка ескізу композиції натюрморту.	40	–	15	15	40	–	3	37
Разом за МОДУЛЕМ 9	60	2	28	30	60	1	6	53
МОДУЛЬ 10								
Тема 3. Підготовка літографського каменю.	10	2	3	5	15	1,5	1	12,5
Тема 4. Виконання літографської друкарської форми.	35	–	15	20	30	–	3	27
Тема 5. Друкування естампу та його оформлення до перегляду.	10	–	5	5	15	–	2,5	12,5
Оформлення експозиції робіт	5	–	5	–	–	–	–	–
Разом за МОДУЛЕМ 10	60	2	28	30	60	1,5	6,5	52
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	120	4	56	60	120	2,5	12,5	105

6 СЕМЕСТР / ПЛОСКИЙ ДРУК. ЛІТОГРАФІЯ

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 11								
Тема 1. Виконання підготовчих малюнків для кольорової літографії «Інспірація»	20	2	8	10	20	1	2	17
Тема 2. Вибір композиційного та стилістичного рішення	20	–	10	10	20	–	2	18
Тема 3. Виконання кольорового рішення	20	–	10	10	20	–	2	18
Разом за МОДУЛЕМ 11	60	2	28	30	60	1	6	53
МОДУЛЬ 12								
Тема 4. Підготовка літографських каменів та виконання літографських форм	30	2	13	15	30	1,5	3	25,5
Тема 5. Друкування естампу та його оформлення до перегляду	25	–	10	15	30	–	3,5	26,5
Оформлення експозиції робіт	5	–	5	–	–	–	–	–
Разом за МОДУЛЕМ 12	60	2	28	30	60	1,5	6,5	52
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	120	4	56	60	120	2,5	12,5	105
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ за рік:	240	8	112	120	240	5	25	210

7 СЕМЕСТР / СКЛАДНИЙ КОЛЬОРОВИЙ ДРУК

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 13								
Тема 1. Виконання підготовчого малюнку з натури за темою «Автопортрет з другом»	20	4	10	6	40	–	4	36
Тема 2. Ескізний пошук графічної мови за обраною технікою	50	–	16	34	40	–	2	38
Тема 3. Розробка кольорового рішення	30	–	10	20	20	–	2	18
Разом за МОДУЛЕМ 13	100	4	36	60	100	–	8	92
МОДУЛЬ 14								
Тема 4. Визначення оптимального композиційного рішення	30	–	10	20	15	–	2	13
Тема 5. Підготовка друкарської форми	30	–	10	20	40	–	3	37
Тема 6. Авторський друк	30	–	10	20	40	–	2	30
Оформлення експозиції робіт	5	–	5	–	–	–	–	–
Разом за МОДУЛЕМ 14	95		35	60	95	–	7	88
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	195	4	71	120	195	–	15	180

8 СЕМЕСТР / СКЛАДНИЙ КОЛЬОРОВИЙ ДРУК

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1. Виконання підготовчого малюнку з натури за темою «Автопортрет з твариною»	12	4	4	4	10	–	5	5
Тема 2. Ескізний пошук графічної мови за обраною технікою	15	–	10	5	20	–	3	17
Тема 3. Розробка кольорового рішення	8	–	5	3	10	–	2	8
Тема 4. Визначення оптимального композиційного рішення	10	–	7	3	10	–	2	8
Тема 5. Підготовка друкарської форми	15	–	10	5	10	–	2	8
Тема 6. Авторський друк	10	–	5	5	15	–	2	13
Оформлення експозиції робіт	5	–	5	–	–	–	–	–
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	75	4	46	25	75	–	16	59
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ за рік:	270	8	117	145	270	–	31	239

V. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Програмою не передбачається проведення семінарських занять.

VI. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин: денна/заоч.
1 СЕМЕСТР / ГЛИБОКИЙ ДРУК. ОФОРТ		
1.	Тема 1. Виконання офорту «Вільна тема» в манері суха голка.	10/3
2.	Тема 2. Виконання копії з офорту відомого Майстра (травлений штрих).	15/3
3.	Тема 3. Виконання офорту «Натюрморт» (акватинта)	25/6,5
4.	Оформлення експозиції робіт	5/–
	Загальна кількість практичних годин за семестр	55/12,5
2 СЕМЕСТР / ГЛИБОКИЙ ДРУК. ОФОРТ		
5.	Тема 1. Виконання офорту «Автопортрет» (змішана манера: «травлений штрих», «акватинта»)	15/3
6.	Тема 2. Виконання офорту « Вільна тема» (м'який лак)	10/3
7.	Тема 3. Виконання кольорового офорту «Місто» («акватинта» дві дошки)	25/6,5
8.	Оформлення експозиції робіт	5/–
	Загальна кількість практичних годин за семестр	55/12,5
3 СЕМЕСТР / ВИСОКИЙ ДРУК. ЛІНОРИТ ТА ДЕРЕВОРИТ		
9.	Тема 1. Виконання вправ з техніки гравірування чорно - білого лінориту.	13/ 3
10.	Тема 2. Виконання копії з роботи відомого майстра в техніці чорно - білого лінориту.	15/ 3
11.	Тема 3. Розробка ескізу композиції натюрморту для чорно-білого лінориту.	13/ 3,5

12.	Тема 4. Виконання чорно-білого лінориту на тему: «Натюрморт».	10/ 3
13.	Оформлення експозиції робіт	5/–
	Загальна кількість практичних годин за семестр	56/ 12,5
4 СЕМЕСТР / ВИСОКИЙ ДРУК. ЛІНОРИТ ТА ДЕРЕВОРИТ		
14.	Тема 1. Виконання вправ у техніці кольорового лінориту.	3/1
15.	Тема 2. Виконання копії з роботи відомого майстра в техніці кольорового лінориту (пейзаж)	10/ 2,5
16.	Тема 3. Виконання кольорового лінориту «Пейзаж».	15/2,5
17.	Тема 4. Виконання копії ескібрису (дереворит) відомого майстра	13/3
18.	Тема 5. Виконання авторського ескібрису (дереворит)	10/ 3,5
19.	Оформлення експозиції робіт	5/–
	Загальна кількість практичних годин за семестр	56/ 12,5
5 СЕМЕСТР / ПЛОСКИЙ ДРУК. ЛІТОГРАФІЯ		
20.	Тема 1. Виконання малюнків з натури для однокольорової літографії «Натюрморт».	13/ 3
21.	Тема 2. Розробка ескізу композиції натюрморту.	15/ 3
22.	Тема 3. Підготовка літографського каменю.	3/ 1
23.	Тема 4. Виконання літографської друкарської форми.	15/ 3
24.	Тема 5. Друкування естампу та його оформлення до перегляду.	5/ 2,5
25.	Оформлення експозиції робіт	5/–
	Загальна кількість практичних годин за семестр	56/ 12,5
6 СЕМЕСТР / ПЛОСКИЙ ДРУК. ЛІТОГРАФІЯ		
26.	Тема 1. Виконання підготовчих малюнків для кольорової літографії «Інспірація»	8/2

27.	Тема 2. Вибір композиційного та стилістичного рішення	10/ 2
28.	Тема 3. Виконання кольорового рішення	10/ 2
29.	Тема 4. Підготовка літографських каменів та виконання літографських форм	13/3
30.	Тема 5. Друкування естампу та його оформлення до перегляду	10/ 3,5
31.	Оформлення експозиції робіт	5/–
	Загальна кількість практичних годин за семестр	56/ 12,5
7 СЕМЕСТР / СКЛАДНИЙ КОЛЬОРОВИЙ ДРУК		
32.	Тема 1. Виконання підготовчого малюнку з натури за темою «Автопортрет з другом»	10/4
33.	Тема 2. Ескізний пошук графічної мови за обраною технікою	16/ 2
34.	Тема3. Розробка кольорового рішення	10/ 2
35.	Тема 4. Визначення оптимального композиційного рішення	10/2
36.	Тема5. Підготовка друкарської форми	10/ 3
37.	Тема6. Авторський друк	10/ 2
	Оформлення експозиції робіт	5/–
	Загальна кількість практичних годин за семестр	71/ 15
8 СЕМЕСТР / СКЛАДНИЙ КОЛЬОРОВИЙ ДРУК		
38.	Тема 1. Виконання підготовчого малюнку з натури за темою «Автопортрет з твариною»	4/5
39.	Тема 2. Ескізний пошук графічної мови за обраною технікою	10/ 3
40.	Тема3. Розробка кольорового рішення	5/ 2
41.	Тема 4. Визначення оптимального композиційного рішення	7/2
42.	Тема5. Підготовка друкарської форми	10/ 2
43.	Тема6. Авторський друк	5/ 2

44.	Оформлення експозиції робіт	5/–
	Загальна кількість практичних годин за семестр	46/ 16

VII. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою не передбачається проведення лабораторних занять

VIII. САМОСТІЙНА РОБОТА

У 1- 6 навчальних семестрах на самостійну роботу студентів відводиться 50 % часу, у 7 та 8 семестрах – 53,7 % часу. Робоча програма з дисципліни «Робота в матеріалі» не передбачає додаткових практичних завдань для самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів має бути спрямованою на збір необхідної інформації та завершення практичних завдань за зазначеною тематикою:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин: денна/заоч.
-------	------------	---------------------------------

1 СЕМЕСТР / ГЛИБОКИЙ ДРУК. ОФОРТ

1.	Тема 1. Виконання офорту «Вільна тема» в манері суха голка.	5/16
2.	Тема 2. Виконання копії з офорту відомого Майстра (травлений штрих).	25/37
3.	Тема 3. Виконання офорту «Натюрморт» (акватинта)	30/52
	Загальна кількість практичних годин за семестр	60/105

2 СЕМЕСТР / ГЛИБОКИЙ ДРУК. ОФОРТ

4.	Тема 1. Виконання офорту «Автопортрет» (змішана манера: «травлений штрих», «акватинта»)	20/36
5.	Тема 2. Виконання офорту « Вільна тема» (м'який лак)	10/17
6.	Тема 3. Виконання кольорового офорту «Місто» («акватинта» дві дошки)	30/52
	Загальна кількість практичних годин за семестр	60/105
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ ЗА РІК	120/210

3 СЕМЕСТР / ВИСОКИЙ ДРУК. ЛІНОРИТ ТА ДЕРЕВОРИТ

7.	Тема 1. Виконання вправ з техніки гравірування чорно - білого лінориту.	15/ 16
8.	Тема 2. Виконання копії з роботи відомого майстра в техніці чорно - білого лінориту.	15/37
9.	Тема 3. Розробка ескізу композиції натюрморту для чорно-білого лінориту.	15/25
10.	Тема 4. Виконання чорно-білого лінориту на тему: «Натюрморт».	15/27
	Загальна кількість практичних годин за семестр	60/105

4 СЕМЕСТР / ВИСОКИЙ ДРУК. ЛІНОРИТ ТА ДЕРЕВОРИТ

11.	Тема 1. Виконання вправ у техніці кольорового лінориту.	5/8
12.	Тема 2. Виконання копії з роботи відомого майстра в техніці кольорового лінориту (пейзаж)	15/22,5
13.	Тема 3. Виконання кольорового лінориту «Пейзаж».	10/22,5
14.	Тема 4. Виконання копії екслібрису (дереворит) відомого майстра	15/25,5
15.	Тема 5. Виконання авторського екслібрису (дереворит)	15/26,5
	Загальна кількість практичних годин за семестр	60/105
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ ЗА РІК	120/210

5 СЕМЕСТР / ПЛОСКИЙ ДРУК. ЛІТОГРАФІЯ

16.	Тема 1. Виконання малюнків з натури для однокольорової літографії «Натюрморт».	15/ 16
17.	Тема 2. Розробка ескізу композиції натюрморту.	15/37
18.	Тема 3. Підготовка літографського каменю.	5/12,5
19.	Тема 4. Виконання літографської друкарської форми.	20/27
20.	Тема 5. Друкування естампу та його оформлення до перегляду.	5/12,5
	Загальна кількість практичних годин за семестр	60/105

6 СЕМЕСТР / ПЛОСКИЙ ДРУК. ЛІТОГРАФІЯ

21.	Тема 1. Виконання підготовчих малюнків для кольорової літографії «Інспірація»	10/17
22.	Тема 2. Вибір композиційного та стилістичного рішення	10/18

23.	Тема 3. Виконання кольорового рішення	10/18
24.	Тема 4. Підготовка літографських каменів та виконання літографських форм	15/25,5
25.	Тема 5. Друкування естампу та його оформлення до перегляду	15/26,5
	Загальна кількість практичних годин за семестр	60/105
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ ЗА РІК	120/210

7 СЕМЕСТР / СКЛАДНИЙ КОЛЬОРОВИЙ ДРУК

26.	Тема 1. Виконання підготовчого малюнку з натури за темою «Автопортрет з другом»	6/ 36
27.	Тема 2. Ескізний пошук графічної мови за обраною технікою	34/38
28.	Тема3. Розробка кольорового рішення	20/18
29.	Тема 4. Визначення оптимального композиційного рішення	20/13
30.	Тема5. Підготовка друкарської форми	20/37
31.	Тема6. Авторський друк	20/30
	Загальна кількість практичних годин за семестр	120/180

8 СЕМЕСТР / СКЛАДНИЙ КОЛЬОРОВИЙ ДРУК

32.	Тема 1. Виконання підготовчого малюнку з натури за темою «Автопортрет з твариною»	4/ 5
33.	Тема 2. Ескізний пошук графічної мови за обраною технікою	5/17
34.	Тема3. Розробка кольорового рішення	3/8
35.	Тема 4. Визначення оптимального композиційного рішення	3/8
36.	Тема5. Підготовка друкарської форми	5/8
37.	Тема6. Авторський друк	5/13
	Загальна кількість практичних годин за семестр	25/59
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ ЗА РІК	117/239

ІХ. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Програмою передбачається, що всі пропоновані практичні завдання у кожного студента повинні мати оригінальне графічне рішення.

Х. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основною формою опанування курсу «Робота в матеріалі» є виконання практичних завдань. *Мета* запропонованих завдань – отримання студентами практичних навичок роботи в навчальних лабораторіях та аудиторіях кафедри.

В ході роботи над практичними завданнями вагомим методичним фактором виступає постійний принцип зростання складності. Викладач задає напрямок у творчому мисленні студента, і його роль як керівника, у першу чергу, є консультативною.

ХІ. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено *рубіжні етапи контролю* у формі поточних переглядів ескізів, процесу роботи та виконаних завдань. *Підсумковий контроль* засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.

ХІІ. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

1 СЕМЕСТР

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 1	Тема 1, завдання 1	<i>Виконання оригіналів. Поточний перегляд</i>	0–40
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 1		Перегляд робіт	0–40
М 2	Тема 2, завдання 2	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	0–30
	Тема 3, завдання 3		0–25
	Оформлення експозиції		0–5
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 2		Перегляд робіт	0–60

Загальна кількість балів за семестр	Екзаменаційний перегляд	0–100
--	--------------------------------	--------------

2 СЕМЕСТР

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 1	Тема 1, завдання 1	<i>Виконання оригіналів. Поточний перегляд</i>	0–40
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 1		Перегляд робіт	0–40
М 2	Тема 2, завдання 2	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	0–30
	Тема 3, завдання 3		0–25
	Оформлення експозиції		0–5
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 2		Перегляд робіт	0–60
Загальна кількість балів за семестр		Екзаменаційний перегляд	0–100

3 СЕМЕСТР

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 1	Тема 1, завдання 1	<i>Виконання оригіналів. Поточний перегляд</i>	0–5
	Тема 2, завдання 2		0–35
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 1		Перегляд робіт	0–40
М 2	Тема 3, завдання 3	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	0–30
	Тема 4, завдання 4		0–25
	Оформлення експозиції		0–5
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 2		Перегляд робіт	0–60
Загальна кількість балів за семестр		Екзаменаційний перегляд	0–100

4 СЕМЕСТР

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 1	Тема 1, завдання 1	<i>Виконання оригіналів. Поточний перегляд</i>	0–5
	Тема 2, завдання 2		0–15
	Тема 3, завдання 3		0–20
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 1		Перегляд робіт	0–40
М 2	Тема 2, завдання 2	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	0–30
	Тема 3, завдання 3		0–25
	Оформлення експозиції		0–5
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 2		Перегляд робіт	0–60
Загальна кількість балів за семестр		Екзаменаційний перегляд	0–100

5 СЕМЕСТР

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 1	Тема 1, завдання 1	<i>Виконання оригіналів. Поточний перегляд</i>	0–20
	Тема 1, завдання 2		0–20
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 1		Перегляд робіт	0–40
М 2	Тема 1, завдання 3	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	0–10
	Тема 1, завдання 4		0–40
	Тема 1, завдання 5		0–5
	Оформлення експозиції		0–5
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 2		Перегляд робіт	0–60
Загальна кількість балів за семестр		Екзаменаційний перегляд	0–100

6 СЕМЕСТР

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 1	Тема 1, завдання 1	<i>Виконання оригіналів. Поточний перегляд</i>	0–20
	Тема 1, завдання 2		0–20
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 1		Перегляд робіт	0–40
М 2	Тема 1, завдання 3	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	0–40
	Тема 1, завдання 4		0–10
	Тема 1, завдання 5		0–5
	Оформлення експозиції		0–5
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 2		Перегляд робіт	0–60
Загальна кількість балів за семестр		Екзаменаційний перегляд	0–100

7 СЕМЕСТР

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 1	Тема 1, завдання 1	<i>Виконання оригіналів. Поточний перегляд</i>	0–10
	Тема 1, завдання 2		0–15
	Тема 1, завдання 3		0–15
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 1		Перегляд робіт	0–40
М 2	Тема 1, завдання 4	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	0–10
	Тема 1, завдання 5		0–25
	Тема 1, завдання 6		0–20
	Оформлення експозиції		0–5
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 2		Перегляд робіт	0–60
Загальна кількість балів за семестр		Екзаменаційний перегляд	0–100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
64–74	D	задовільно
60–63	E	
35–59	EX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	E	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки знань та умінь студентів

з дисципліни «Робота в матеріалі»

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів **1–3 місце**) у міжнародних або усеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з мистецтва або дизайну.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

64–74 балів («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).

60–63 балів («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань відповідно програми курсу і повторна перездача.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, **F** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів курсу, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними

перевірками та не склав екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

XIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Еремин В.А. Работа над эстампом в графической мастерской. Метод.рекоменд./ Под ред. Ю.В.Новоселова. М.: Изд. Прометей МГШ им. В. Ленина, 1989. - 36 с.
2. Христенко В.Є. Техніки авторського друку. Навчальний посібник. ХДАДМ – Харків: Колорит. 2004

XIV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Журов А.П., Третьякова К.М. Гравюра на дереве. – М.: Искусство, 1977. — 248 с. 2. Зорин Л. Эстамп. Руководство по графическим и печатным техникам. — АСТ, Астрель, 2004. — 112 с.
3. Звонцов В., Шистко В. Офорт. Техника. История. СПб: Аврора, 2000.
4. Ильина Л. Линогравюра, акварель, литография.– Л: Леинград. Аврора, 1973
5. Касян В. І. Мистецтво графіки / В. І. Касян. – К.: Держвидав, 1960
6. Коростин А. Ф. Русская литография XIX века. М., 1953.
7. Павлов И., Маторин М. Техника гравирования на дереве и линолеуме. – М: «Искусство». 1938.- 138 с.
8. Суворов П. И. Искусство литографии, 3 изд. М., 1952
9. Фалилеев В.Д. Офорт и гравюра резцом./Графич.искусство, вып. 2. М.-Л.; 1925. – 122 с.

Допоміжна:

10. Алехин А.Д. О языке изобразительного искусства.-М.; Знание, 1973.- 48 с.
11. Голлербах Э.Ф. История гравюры и литографии в России. М.-Пг. Гос.издат, 1924. - 219 с.
12. Кибрик Е. А. К вопросу о композиции / Е. А. Кибрик. – М., 1959
13. Клабуновский Б.И. Линогравюра: Уч.пособ. М.: Просвещение, 1968.–88 с.

14. Ковтун Е.Ф. Что такое эстамп.- Л.: ХУД.РШФ, 1963 - 95 с.
15. Коростин А.Ф. Русская литография XIX в. М.: Искусство, 1953.- 184с.
16. Николаева В.И, От набросков с натуры к композиционному решению в материале: Учебн.пособ.по курсу рис, М., 1982. – 42с.
17. Остроумова-Лебедева А.П. Автобиографические записки. М., 1951. Т.3. – 252 с.
18. Сидоров А.А. Русская графика начала XX в./Очерк., истор. и теор. М.:изд. Искусство , 1969. – 251с.
19. Турова В. Что такое гравюра. М.: Изобр.искусство, 1977. – 96с.
- 20.Фаворский В.А. Литературно–теоретическое наследие / Сост. Г. К. Вагнер. — М.: Сов. художник, 1988. — 588 с
21. Флекель М. И. От Маркантонио Раймонди до Остроумовой-Лебедевой. Очерки по истории и технике репродукционной гравюры XVI-XX веков / Сост. Г. К. Вагнер. — М.: Искусство, 1987. — 368 с.

XV. ІНФОРМАЦІЙНІ (ЕЛЕКТРОННІ) РЕСУРСИ

- 1.Дубина Н. Обзор авторських техник получения оттиска. Ч.2: [Електронний ресурс] / Дубина Н. Режим доступу : <http://www.compuart.ru>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова рос.
2. Лещинский А.А. Основы графики: [Електронний ресурс] / Лещинский А.А. Режим доступу : [http:// tanki-media.ru/book_poligraf/osnovy_grafiki.pdf](http://tanki-media.ru/book_poligraf/osnovy_grafiki.pdf), вільний. – Загол. з екрану. – Мова рос.
- 3.Тихомирова Т. Выразительный, художественный образ в графике. Цветная гравюра на картоне: [Електронний ресурс] / Тихомирова Т. Режим доступу : <http://children-art.org/ru/conference/konferentsiya-2015/tezisy/>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова рос.
4. Гравюра на картоне: [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://restorewiki.ru>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова рос.
5. Техники печатной графики: [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://artageless.com/techniques-printmaking-419>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова рос.

